

SANDEFJORD
KOMMUNE

Årsmelding 2019

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester
Vestfold

UTVIKLING GJENNOM KUNNSKAP

INNHold

Forord	3
Organisering	4
Hovedaktiviteter i 2019	5
Kompetansehevende tiltak	13
Pågående prosjekter	14
Veien videre	19

Forord

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenesters overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling, spredning av ny kunnskap, innovasjon og nasjonale føringer.

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er en nasjonal satsing og et av virkemidlene for å realisere målene i stortingsmelding 29 - Morgendagens omsorg, stortingsmelding 26 - Fremtidens primærhelsetjeneste - nærhet og helhet og stortingsmelding 15 - Leve hele livet.

Fra 2017 har det vært et USHT i hvert fylke. På grunn av fylkessammenslåingene i 2020 er det nå blitt flere USHT i et fylke. I Vestfold og Telemark er det Porsgrunn som er vertskommune for USHT Telemark og Sandefjord som er vertskommune for USHT Vestfold. Utviklingssentrene vil bestå som egne senter frem til evaluering i 2023, men med tett samarbeid. Vestfoldregionen har vært preget av mange kommunesammenslåinger og fra 2020 vil nedslagsfeltet til USHT Vestfold være seks kommuner. Samfunnsoppdraget setter rammene for arbeidet i USHT og er forpliktende for vertskommunen. Vertskommunen er ansvarlig for utviklingssenterets måloppnåelse.

De nasjonale satsingsområdene for 2019:

- Demensplan 2020
- Kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, herunder oppfølging av pasientsikkerhetsprogrammet
- Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming
- Eldrereformen Leve hele livet

USHT har hatt prosjekter eller aktivitet/oppgaver knyttet til alle satsingsområdene. Særlig innen tjenestene til personer med utviklingshemming og eldrereformen Leve hele livet har det vært stor aktivitet. Utviklingssenteret har jobbet aktivt med både nettverksarbeid og ABC opplæring som viktige metoder for å nå målsetningen om å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten i fylket.

Vi vil rette en stor takk til våre samarbeidspartnere for inspirerende samarbeid. Uten dialog med kommunene ville vi ikke kunne bidra til utvikling innenfor nasjonale satsingsområder, med utgangspunkt i lokale behov.

Ellinor Bakke Aasen

Leder USHT - Vestfold

Organisering

Målgruppene til det enkelte utviklingssenteret er ledere og ansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenester i eget fylke, først og fremst i sykehjem og i hjemmebaserte tjenester.

Utviklingssentrene skal ha et bredt faglig perspektiv og inkludere tjenester til alle pasient- og brukergrupper, som personer med somatiske og psykiske sykdommer, avhengighet, utviklingshemming og omsorg ved livets slutt.

USHT Vestfold er administrativt knyttet til kommunalområdet Helse og omsorg med kommunalsjefen som øverste leder, og har kontorer ved rådhuset i Sandefjord.

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester finansieres gjennom årlige tilskudd fra Helsedirektoratet. Det søkes om økonomisk støtte fra Fylkesmannen og andre. I tillegg bidrar Sandefjord kommune med driftsoppgaver og faglige ressurser.

I tråd med føringer fra Helsedirektoratet er det etablerte et fag- og samarbeidsråd for USHT-Vestfold.

Det er gjennomført to fag- og samarbeidsråd i 2019.

Fag- og samarbeidsråd- representanter fra:

Leder av USHT-V

Seksjonsledere i Sandefjord

Kommunalsjef for helse, omsorg og sosial i Sandefjord

Kommuneoverlege Sandefjord

Sekretær for lederforum helse i Vestfold

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Universitetet i Sør-øst Norge

Senter for omsorgsforskning sør

Fylkeskommunen, videregående skole

Sykehuset i Vestfold

Brukerorganisasjoner

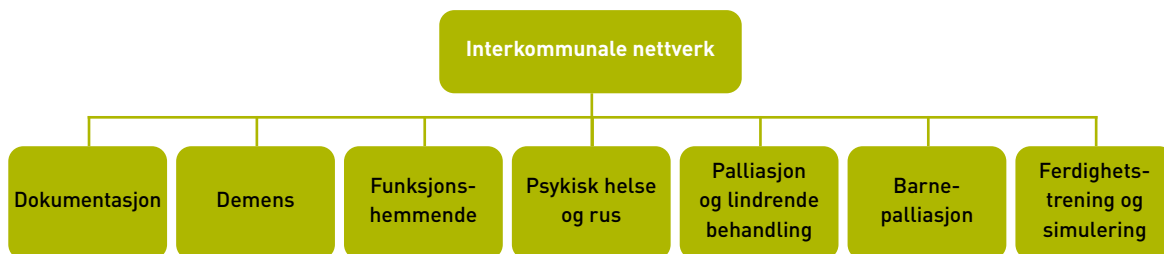
Arbeidstakerorganisasjoner

Representant fra Fagskolen

Hovedaktiviteter i 2019

Interkommunale nettverk

USHT- V har samarbeid med alle kommunene i Vestfold med ulike nettverk for å styrke fagkompetanse og etablere samarbeid på tvers av kommunegrensar, behandling og omsorgsnivå. Nettverkene arrangerer samlinger for å spre kunnskapsbasert praksis og tilrettelegge for kvalitetsutvikling i tjenestene. Fagnettverkene møtes tre til fire ganger pr år for faglig påfyll og erfaringsutveksling i tillegg til fagdager som er åpent for alle.

Kommunedeltakelse på fagdager i 2019

FAGDAGER						
	Larvik	Sandefjord	Tønsberg	Færder	Horten	Holmestrand
Dokumentasjon	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Demens	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Funksjonshemmede	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Psykisk helse og rus	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Palliasjon og lindrende behandling	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Barnepalliasjon	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ferdighetstrening og simulering	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Vestfoldforum for Alders- og sykehjemsmedisin

I 2011 startet Fylkeslegen i samarbeid med USHT-Vestfold et kompetanseløp for sykehjemslegene i Vestfold.

Forumet har et styre bestående av sykehjemsleger, og representant fra SiV geriatrikisk seksjon. USHT-V fasiliterer driften og bistår i planlegging, koordinering og gjennomføring av styremøter og arrangementer.

Målet med forumet er å være en premissleverandør i utviklingen av kompetanseområdet alders og sykehjemsmedisin, fremme fagområde og undervisning.

I 2019 er det gjennomført en kurskveld hvor temaet var «Fall, depresjon og palliasjon». Kurskvelden hadde 30 deltakere, derav 11 som kvalifiserte til godkjente poeng/timer.

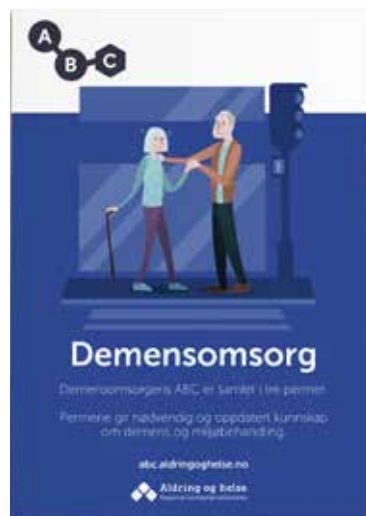

ABC opplæringsprogram

ABC-opplæringen er tiltak for kompetanseutvikling i kommunale helse- og omsorgstjenester. ABC-opplæringene er ble publisert av Nasjonalt kompetansesenter for Aldring og helse. Opplæringen omfatter ABC- permer på ulike fagområder, tverrfaglige grupper på arbeidsplassen og fagseminar.

Varighet på opplæringsprogrammet er et år, med månedlige gruppesamlinger og to fagseminar pr perm årlig.

Målet med ABC-opplæringene er at medarbeidere i de kommunale helse- og omsorgstjenestene skal tilegne seg oppdatert fagkunnskap. Kompetanseheving, innsyn i relevante etiske problemstillinger og kjennskap til aktuelt lovverk, gir ansatte mulighet til å reflektere over egen praksis.

ABC-opplæring 2019

Mitt liv ABC
Perm 1 og 2

Demensomsorgen ABC
Perm 1 og 2

Miljøbehandling

Velferdsteknologiens
ABC

Mitt Livs ABC

Målgruppen er medarbeidere som gir tjenester til barn, unge, voksne og eldre personer med utviklingshemming. Målet med opplæringen skal bidra til økt livskvalitet, bedre tjenester og bedre rettsikkerhet.

Demensomsorgens ABC

Målgruppen retter seg mot alle yrkesgrupper som jobber med personer med demens.

Målet etter gjennomført opplæring er å ha kunnskaper om de ulike demenssykdommene og bedre innsikt i hvordan ulike sykdommer kan gi ulike symptomer og påvirke personens atferd.

Demensomsorgens ABC Miljøbehandling

Målet med opplæringen er å bidra til økt kunnskap om personsentrert omsorg og miljøbehandling som arbeidsmetode.

Velferdsteknologiens ABC

Skal bidra til å gi ansatte i de kommunale helse og omsorgstjenestene grunnleggende kompetanse i tjenesteinnovasjon og velferdsteknologi. Ansatte får da ferdigheter slik at de kan delta i vurdering, utvikling, implementering og oppfølging av nye helse- og omsorgstjenester i kommunene.

Læringsnettverk

I trygge hender 24/7

I trygge hender 24/7 drives av avdeling for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i Helsedirektoratet, tidligere pasientsikkerhetsprogrammet. Det er tre overordnede målsettinger.

- Redusere pasientskader
- Bygge varige strukturer for pasientsikkerhet
- Forbedre pasientsikkerhetskulturen i helsetjenesten

Læringsnettverk blir brukt som en metode for å implementere et kunnskapsgrunnlag. Nettverksperioden består av tre samlinger over ni måneder. Det etableres et forbedringsteam som med tilhørighet på samme enhet i en virksomhet. De arbeider med forbedringene før, under og etter samlingene. Det legges til rette for erfaringsutveksling, refleksjon, tiltak, målinger og implementering.

I trygge hender

Tidslinje for et læringsnettverk

Læringsnettverk arrangert av USHT-V i 2019

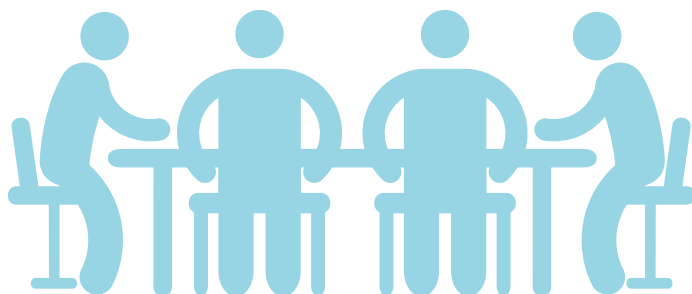
- **Tidlig oppdagelse av forverret tilstand (TOFT)**
- **Ernæringsarbeid til personer med utviklingshemming (EMU)**

Tiltakspakken med tidlig oppdagelse av forverret tilstand er utarbeidet av i trygge hender og formidles av USHT.

Tiltakspakken i ernæringsarbeid til personer med utviklingshemming er utarbeidet av USHT-V lokalt i samarbeid med relevante samarbeidsparter og fagressurser på området. Tiltakspakken er inspirert av, men er ikke i regi av I trygge hender. Tiltakspakken ble pilotert som et læringsnettverk for alle boligene for utviklingshemmede i Larvik kommune.

Kommunedeltakelse i Vestfold

	Lærings- nettverk		ABC Opplæring						
			Mitt liv		Demensomsorgen			Velferdsteknologi	
	EMU	TOFT	Perm1	Perm2	Perm1	Perm2	Miljøbehandling		
Larvik	31	5	9	8			9	19	81
Sandefjord	22	30	14	4	25	18	3	9	125
Tønsberg			7		7	8		21	43
Færder					19			16	35
Horten	6	6		8	10		7		37
Holmestrand	3	4	16			13			36
Deltakere totalt	62	45	46	20	61	39	19	65	357

Kompetansehevende tiltak

Digital opplæringspakke lindrende behandling og omsorg

Opplæringspakken er utarbeidet av Høgskolen i Innlandet på oppdrag av Helsedirektoratet. Formålet er å heve kompetansen innen lindrende behandling og omsorg hos helsefagarbeidere.

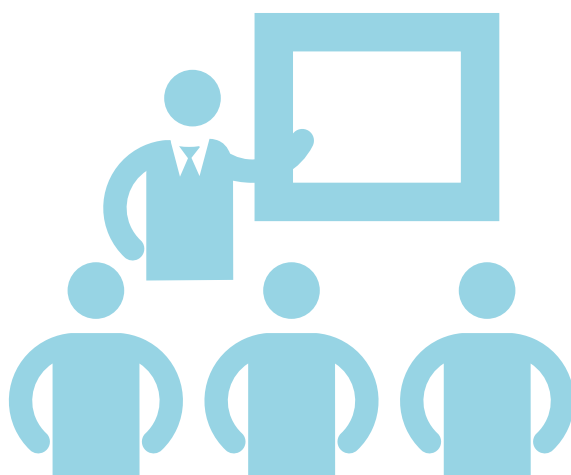
USHT har ansvar for å rekruttere ressursykepleiere som ønsker å være mentor for opplæringsgruppene. Mentor får da opplæring i regi av USHT, som også er en kontaktperson for mentor underveis i programmet. Gruppedeltakerne tilegner seg teori på web og deltar på gruppesamlinger hvor mentor leder. Det arrangeres en felles fagdag for alle involverte i regi av USHT.

Samhandling med sykehuset i Vestfold

USHT-V har ulike samarbeidsarenaer med sykehuset, både prosjekter, arbeidsgrupper, kvalitetsutvikling og forbedringsarbeid.

Noen av samarbeidsarenaen er:

- Samhandlingsforløpet, et pasientforløp
- Kvalitetsutvalg
- Kompetanseutvalg helse Vestfold

Pågående prosjekter

Ernæring og matkort

I prosjektperioden vil USHT-V utvikle en standardisert opplæringspakke rettet mot personer med utviklingshemming. Opplæringspakken vil vektlegge at brukerne får informasjon og mulighet for refleksjon om god og sunn mat, smarte valg og sunnere livsstil. USHT-V ønsker å utvikle matkort med sunne og enkle oppskrifter. Oppskriftene vil bestå av få ingredienser og tilsvare en porsjon for en voksen person. Kortene vil designes slik at de vil være egnet for personer med ulike grader av utviklingshemming.

Prosjektgruppen med deltakere fra kommunene Holmestrand, Larvik, Færder og USHT-V.

Prosjekt barnepalliasjon: «Koordinering»

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark innvilget tilskudd til prosjektet for å se på koordinatorfunksjonen og hvordan det kan bygges videre på allerede eksisterende tiltak knyttet til denne oppgaven.

Prosjektleder har sammen med leder for koordinerende enhet i Sandefjord kommune og en brukerrepresentant valgt å kartlegge hva pårørende og ansatte tenker er viktige temaer i møte mellom tjenestene og barnet/foreldre

Resultatet har blitt utarbeidelse av en brosjyre som et verktøy for ansatte som har i oppgave å være koordinator for barn med livstruende tilstander.

Prosjektperiode: Oppstart mai 2019, avsluttet januar 2020.

Prosjekt implementering elektronisk palliativ plan

De kommunale kreftkoordinatorene har i flere år kjent på behov for en elektronisk palliativ plan og ønsket derfor å implementere «Palliativ plan» fra Helse Møre- og Romsdal i Vestfold.

Palliativ plan er et verktøy som bidrar til økt kvalitet i tiltakene for pasienter med uhelbredelig sykdom. Planen utarbeides gjennom samtale mellom fastlege, sykepleier, pasient og pårørende. Målet er å være i forkant av ulike utfordringer og bidra til best mulig livskvalitet for pasient og pårørende.

Det er viktig med kompetansehevende tiltak knyttet til pasientgruppen, tilrettelegging for planen i journalsystemet og bidra til god samhandling mellom de ulike aktørene vil være viktig i dette arbeidet.

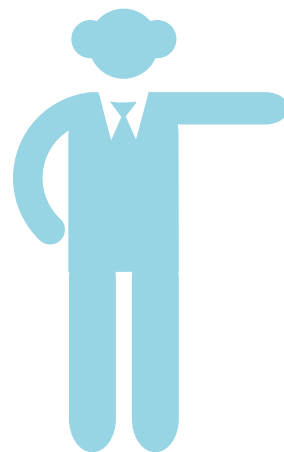
Prosjekt «med andre briller»

USHT-V ønsker å teste ut om VR (Virtual reality) kan være en egnet opplæringsform ovenfor ansatte innen helse- og omsorgstjenester. Forprosjektet vil tilegne seg kunnskap om VR teknologi kan gir de ansatte mulighet til å oppleve og trene på utfordrende, truende og potensielt farlige situasjoner uten fare for liv og helse. Gjennom økt kunnskap om egne reaksjonsmønstre i situasjoner som oppleves truende kan de ansatte få en sterkere mestringsopplevelse i arbeidshverdagen. Opplæringen og erfaringene kan virke forebyggende på bruken av tvang og makt ved at utfordrende situasjoner håndteres på mer hensiktsmessig måter av reflekterte og trygge ansatte.

Prosjektet er organisert i et forprosjekt og et hovedprosjekt. Forprosjektperioden vil avgrensnes til opplæring av ansatte som gir tjenester til personer med utviklingshemming. Det vil etableres en virtuell plattform og utvikle opplæring til ansatte med scenarier som berører lov om kommunale helse- og omsorgstjenester kap 9, da særlig knyttet til situasjoner med bruk av tvang og makt. Det vil i etterkant av forprosjektperioden søkes om midler til hovedprosjektet.

ICNP Veiledende planer

Internasjonal klassifikasjon av sykepleiepraksis (ICNP) er terminologi som støtter sykepleiepraksis og pasientbehandling. Norsk sykepleieforbund og USHT- V drifter prosjektet. Det interkommunale fagnettverket i dokumentasjon har bidratt aktivt for å utvikle og teste veiledende planer for å få flere planer inn i fagsystemet CosDoc. Veiledende planer er kunnskapsbaserte og har til hensikt å øke kvalitet og pasientsikkerhet med å strukturere planer av helsehjelp.

Spillteknologi som undervisning innen ernæring

I stortingsmeldingen Leve hele livet blir det blant annet påpekt at det er manglende systematisk oppfølging innenfor ernæring i helse- og omsorgstjenesten.

Helsedirektoratet har faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring fastslått konkrete mål for kartlegging av ernæringsstatus og foreslått tiltak for systematisk kartlegging og oppfølging.

Erfaringer fra lokale forbedringsteam har vist at risikovurderinger av ernæringsstatus i helse- og omsorgstjenesten blir ikke i tilstrekkelig grad utført systematisk. Det er derfor behov for å fortsette nødvendige kompetanseheving innenfor fagområdet ernæring.

I 2019 har USHT-V jobbet videre å utvikle en ide fra 2018 om spillteknologi kunne være en læringsplattform for e-læring i ernæringsarbeid.

Det er utviklet en demo for spillet og har vært videreutviklet et spill som skal testes ut i kommuner.

USHT-V har samarbeidet med et eksternt selskap i dette prosjektet og ble fra oppstart finansiert av Helsedirektoratet og videreutviklingen er finansiert av Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Løsningen er en app kalt "Kamferhjemmet" og kan nedlastes til mobil som iOS, Android og til PC.

Det er valgt å bruke screeningverktøyet MUST i spillprogrammet som Helsedirektoratet anbefaler helse- og omsorgstjenesten å bruke.

Første demo av løsningen kan sees på denne presentasjonsfilmen:

<https://vimeo.com/313123614>

Passord: must

Pårørendekurs til foreldre med krevende omsorgsoppgaver

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Vestfold startet i 2018 med tilskudd fra Helsedirektoratet et prosjekt for å se på hvordan vi i kommunene kan bistå foreldre med krevende omsorgsoppgaver. Store deler av prosjektet ble overført til 2019.

Tiltaket er tenkt som et mestringskurs for foreldre, med månedlige samlinger hvor en tar opp ulike

temaer som blir satt opp i samarbeid med foreldrene. Ansatte fra tjenestene inviteres inn for å delta i samlinger hvor temaet er knyttet til deres funksjon i kommunen.

Det er startet en pilot som arrangeres på en skole hvor flere barn innenfor referansegruppa har tilhørighet. Barna er da fortsatt ivaretatt av skoletiltaket, mens foreldrene samles.

VEIEN VIDERE MOT 2020

Målsettingen for 2020 er å sikre pågående fagutviklings- og forskningsprosjekter, erfaringsutveksling mellom kommuner, og videreutvikle interkommunalt samarbeid i henhold til den overordnede strategiplanens føringer.

Markedsføring og sosiale medier er et viktig utviklingsområde for USHT Vestfold. Det ligger fortsatt et stort potensial i å synliggjøre Utviklingssenteret med visuelle verktøy, markedsføre aktivitetsplan og videreutvikle nettsider.

2020 videreføres mange av prosjektene beskrevet i årsmeldingen. USHT –V følger med på nasjonale føringer og satsingsområder og gjør vurderinger om det er aktuelle oppgaver for USHT. Leve hele livet og samarbeidet med KS og Fylkesmannen vil bli et viktig arbeid.

Fylkene Vestfold og Telemark slått sammen til ett i 2020, fylket heter nå; Vestfold og Telemark. Det legges opp til tett samarbeid mellom de to utviklingssentrene.

De har også fått nye navn: USHT Vestfold og Telemark (Vestfold) og USHT Vestfold og Telemark (Telemark), i det daglige blir navnet fortsatt USHT-Vestfold.

**Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester**
Vestfold

Følg oss på Facebook – Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester – Vestfold

www.sandefjord.kommune.no/usht

www.usht.no

SANDEFJORD
KOMMUNE

www.sandefjord.kommune.no